

SMĚRNICE

MEZIREZORTNÍ KOMISE

Únor 2024

**MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU**

SMĚRNICE

MEZIREZORTNÍ KOMISE

**k řešení ekologických zátěží v rámci odstraňování starých ekologických
škod vzniklých před privatizací hnědouhelných těžebních společností
v Ústeckém a Karlovarském kraji**

novela byla projednaná na 51. jednání mezirezortní komise dne 21. dubna 2021
a schválená dne 13. května 2021

novela byla doplněna v bodu 3.1.1 na pokračování 55. jednání mezirezortní komise
dne 29. ledna 2024 a schválená dne 14. února 2024

Ing. Eduard Muřický
předseda mezirezortní komise

Mgr. Monika Zbořilová
místopředsedkyně
mezirezortní komise

Únor 2024

OBSAH

Seznam příloh	4
1. Úvod	5
2. Všeobecná ustanovení	6
2.1 Definice základních pojmů pro tuto směrnici.....	6
2.2 Základní kritéria programu.....	9
2.3 Základní popis procesu.....	12
3. Etapa přípravy	13
3.1 Příprava realizace díla	13
3.2 Výběr supervizora.....	16
4. Etapa realizace	17
4.1 Zahájení a realizace díla	17
4.2 Kontrolní a dozorová činnost	18
4.3 Supervizní činnost	19
5. Etapa ukončení	20
5.1 Ukončení a předání díla	20
6. Převod zhotoveného díla	22
6.1 majetkoprávní aspekty	22
6.2 daňové aspekty	22
7. závěrečná ustanovení.....	22

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha č. 1 Vymezení obcí dotčených těžební činností v Ústeckém kraji
- Příloha č. 2 Vymezení obcí dotčených těžební činností v Karlovarském kraji
- Příloha č. 3 Výpočet ukazatele dluhové služby
- Příloha č. 4 Žádost o úhradu nákladů spojených s realizací díla na odstranění ekologických škod – stručná anotace projektu
- Příloha č. 5 Vedení primární dokumentace průběhu zakázky (stavebního deníku)
- Příloha č. 6 Kontrolní dny
- Příloha č. 7 Stanovisko supervize/zástupce žadatele – potvrzení o účelnosti vynaložených nákladů
- Příloha č. 8 Roční, etapová a závěrečná zpráva o průběhu prací
- Příloha č. 9 Supervize
- Příloha č. 10 Postupy pro realizaci díla
- Příloha č. 11 Dohoda o naplnění podmínek žádosti o úhradu nákladů spojených s realizací záměru ekologické revitalizace
- Příloha č. 12 Podmínky spolupráce dodavatele s právnickou osobou

1. ÚVOD

Směrnice mezirezortní komise stanovuje postupy a procesní zásady programu řešení ekologických škod vzniklých před privatizací těžebních hnědouhelných společností v Ústeckém a Karlovarském kraji. Program je v gesci Ministerstva průmyslu a obchodu (dále jen MPO). Kromě nákladů na vlastní realizaci opatření na odstranění ekologických škod jsou z tohoto programu hrazeny náklady související s realizací programu, tj. provádění supervizí, zpracování znaleckých posudků, oponentních posudků a metodických podkladů.

Program odstraňování škod způsobených těžbou a ekologických škod vzniklých před privatizací hnědouhelných těžebních společností v Ústeckém a Karlovarském kraji vychází především z usnesení vlády České republiky, a to následujících:

- **č. 50** ze dne 16. ledna 2002 ke Zprávě o hospodářské situaci Ústeckého kraje, v němž *zejména uznává naléhavou potřebu řešení ekologických škod a souhlasí se záměrem postupně vyčlenit částku 15 mld. Kč na účast státu na nákladech revitalizace krajiny narušené těžební činností státních hnědouhelných podniků ve vymezeném území;*
- **č. 189** ze dne 20. února 2002 o změně usnesení vlády z 16. ledna 2002 č. 50 ke Zprávě o hospodářské situaci Ústeckého kraje, v němž *rozšiřuje zájmové území i na území Karlovarského kraje;*
- **č. 272** ze dne 18. března 2002 k návrhu čerpání finančních prostředků k řešení ekologických škod vzniklých před privatizací hnědouhelných těžebních společností v Ústeckém kraji a v Karlovarském kraji, v němž *zejména definuje, co se rozumí ekologickou škodou a pracemi k odstraňování ekologických škod;*

Zpracování této směrnice vychází z obecně platné legislativy ČR a dále je doplněna o zásadní materiály, mezi které patří: „aktualizovaná poslední platná Koncepce řešení ekologických škod vzniklých před privatizací hnědouhelných těžebních společností v Ústeckém a Karlovarském kraji“ (dále jen Koncepce řešení ekologických škod).

Pozn.: Tam, kde se cituje v této směrnici zákon, rozumí se tím vždy zákon v platném znění.

2. VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ

2.1 DEFINICE ZÁKLADNÍCH POJMŮ PRO TUTO SMĚRNICI

mezirezortní komise

... funguje v gesci MPO a jejím hlavním úkolem je posouzení a výběr projektů pro vypsání veřejné zakázky MF dle zákona o zadávání veřejných zakázek „Programu řešení ekologických škod vzniklých před privatizací hnědouhelných těžebních společností v Ústeckém a Karlovarském kraji“ a monitorování realizace celého programu.

hodnotící komise

... funguje v gesci MF hodnotí a posuzuje nabídky v rámci realizace zadávacích řízení, které zadává MF.

ekologická škoda

... ekologickou škodou, tzn. škodou na životním prostředí, se rozumí takový stav území narušeného těžbou, který je v rozporu s ekologicky či hygienicky únosným stavem a s obecně závaznými právními předpisy.

práce na odstranění ekologických škod

... pracemi na odstraňování škod na životním prostředí, jejichž cílem je s využitím sanačních a rekultivačních prací revitalizace krajiny, je soubor prací směřujících k tvorbě a obnově:

- a) lesních porostů,*
- b) zemědělských pozemků,*
- c) vodních složek krajiny,*
- d) krajinné zeleně,*
- e) biokoridorů a biocenter,*
- f) území pro účely využití volného času,*
- g) ekologicky a přírodovědně orientovaných území,*
- h) stavebních pozemků.*

revitalizace krajiny

... revitalizace krajiny je obnovení ekologických, hospodářských a sociálních funkcí krajiny a je uskutečňována nejen na rekultivovaných plochách, ale i v území navazujícím na báňskou činnost tak, aby bylo dosaženo základního principu revitalizace – návratu života do krajiny, a to v tom nejširším smyslu – návratu přírody i člověka. Usnadňuje budoucí resocializaci území.

zadavatel

... zadavatelem je pro potřeby této směrnice MF, které vyhláší veřejné zakázky pro realizaci projektů řešení ekologických škod a je zároveň investorem.

žadatel

... žadatelem pro potřeby této směrnice je subjekt, který žádá o úhradu nákladů na odstranění ekologických škod. Žadatelem je dotčená obec, kraj nebo těžební společnost. Žadatel je vždy stavebníkem dle stavebního zákona.

předkladatel

... předkladatelem je pro potřeby této směrnice subjekt, který předkládá žádost o úhradu nákladů na odstranění ekologických škod. Předkladatelem je kraj nebo těžební společnost. Podává-li žádost o úhradu nákladů na odstranění ekologických škod dotčená obec, je předkladatelem příslušný kraj.

zhotovitel

... zhotovitelem je pro potřeby této směrnice právnická osoba či fyzická osoba oprávněná k podnikání, která je dodavatelem služeb nebo stavebních prací, se kterou zadavatel uzavírá realizační smlouvu. Jako zhotovitel může v souladu se stavebním zákonem provádět stavbu jen stavební podnikatel, který při její realizaci zabezpečí odborné vedení provádění stavby stavbyvedoucím, a je povinen zabezpečit, aby práce, k jejichž provádění je předepsáno zvláštní oprávnění, vykonávaly na stavbě jen osoby, které jsou držiteli tohoto oprávnění; projektové služby, které jsou ve smyslu stavebního zákona vybranými činnostmi ve výstavbě, vykonává projektant (fyzická osoba oprávněná k výkonu projektové činnosti podle zvláštního právního předpisu).

dozor projektanta

... dozorem projektanta je průběžný odborný dozor nad souladem realizace dokumentace pro provádění záměru s dokumentací o povolení záměru a nad prováděním záměru v souladu s dokumentací pro provedení záměru. V souladu s § 161 odst. 2 zákona č. 283/2021 Sb. je stavebník povinen zajistit dozor projektanta u stavby financované z veřejných prostředků, kterou provádí stavební podnikatel jako zhotovitel, zpracoval-li projektovou dokumentaci pro tuto stavbu projektant. Výkon dozoru projektanta je obvykle sjednáván jako součást smlouvy na zhotovení projektové dokumentace a zajišťuje si jej žadatel na vlastní náklady.

technický dozor stavebníka

... technický dozor stavebníka nad prováděním stavby, který může provádět pouze fyzická osoba oprávněná podle zvláštního předpisu (zákon č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů.) formou kontrolní činnosti dohlíží na to, aby stavba byla realizována v souladu s podmínkami stavebního povolení či jiných dokumentů podle předpisů stavebního práva a s prováděcí projektovou dokumentací a to zejména s ohledem na požadovanou kvalitu a rozsah stavebních prací a materiálů a také na celkový harmonogram výstavby. V souladu s § 161 odst. 2 zákona č. 283/2021 Sb. je u stavby financované z veřejných prostředků, kterou provádí stavební podnikatel jako zhotovitel, stavebník povinen zajistit technický dozor stavebníka nad prováděním stavby fyzickou osobou oprávněnou podle autorizačního zákona. Technický dozor stavebníka zajišťuje žadatel na vlastní náklady.

supervize

... supervize prověřuje, zda finanční prostředky jsou vynakládány účelně v souladu s realizační smlouvou, realizačním projektem a stanovisky správních orgánů. Supervizi zajišťuje MF a náklady na ní lze zařadit do nákladů souvisejících s realizací programu ve smyslu úvodu této Směrnice. Supervize nenahrazuje technický dozor stavebníka, autorský dozor ani činnost koordinátora BOZP.

pověřenec kraje

...styčná osoba určená krajem k součinnosti při řešení ekologických škod způsobených bývalou hornickou činností a při řešení následné revitalizace v daném kraji.

stavební úřad

... stavebními úřady pro účely této směrnice se rozumí stavební úřady definované stavebním zákonem, včetně příslušných OBÚ, spadá-li věc do jejich kompetence.

projektová dokumentace

... pro účely této směrnice se projektovou dokumentací rozumí projektové dokumentace a dokumentace pro povolení záměru definované stavebním zákonem. Obsah a rozsah těchto dokumentací se řídí zejména stavebním zákonem a prováděcími právními předpisy k němu, jakož i dalšími souvisejícími právními předpisy. Při jejím zpracování musí být respektovány též příslušné profesní standardy vydané např. Českou komorou autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě (ČKAIT) nebo Českou komorou architektů (ČKA).

2.2 ZÁKLADNÍ KRITÉRIA PROGRAMU

2.2.1 ZAMĚŘENÍ A CÍLE

Program je zaměřen na odstraňování **ekologických škod** vzniklých před privatizací hnědouhelných těžebních společností v Ústeckém a Karlovarském kraji, s využitím souboru **prací k odstraňování škod na životním prostředí**.

Cílem programu je **revitalizace území** narušeného těžbou.

2.2.2 ÚZEMNÍ PŮSOBNOST

Odstraňování ekologických škod je prostorově lokalizováno na vymezeném území Ústeckého a Karlovarského kraje, které je jednoznačně dáno rozsahem těžební činnosti státních hnědouhelných podniků v době před jejich privatizací a před účinností novely zákona č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon) v roce 1991 (viz vládní usnesení č. 50/2002 a 189/2002).

Vymezené území je tak definováno rozsahem území dotčeného těžební činností osmi státních důlních podniků, vzniklých po rozpadu Severočeských hnědouhelných dolů Most a Hnědouhelných dolů a briketáren Sokolov, tzn. těchto 8 bývalých státních podniků:

- Doly a úpravny Komořany, s.p.
- Doly Hlubina Litvínov – Záluží, s.p.
- Doly Nástup Tušimice, s.p.
- Doly Bílina, s.p.
- Palivový kombinát Ústí n.L., s.p.
- Doly Ležáky Most, s.p.
- Hnědouhelné doly Březová, s.p.
- Palivový kombinát Vřesová, s.p.

Územím dotčeným těžební činností se pro účely této směrnice rozumí:

- a) území dobývacích prostorů bývalých státních podniků, které byly ve správě bývalých státních podniků v době jejich privatizace, tzn. včetně dobývacích prostorů po privatizaci zrušených (jejich přehled podává příloha č. 1 a 2);
- b) území mimo dobývací prostory, na němž se v době privatizace bývalých státních podniků nacházely stavby a provozní zařízení, které byly potřebné pro otvírku, přípravu a dobývání hnědého uhlí a pro úpravu nebo zušlechťování hnědého uhlí prováděné v souvislosti s jeho dobýváním a pro dopravu všech potřebných zařízení a hmot (tyto stavby a provozní zařízení povoloval orgán státní báňské správy, případně stavební úřad);
- c) území mimo dobývací prostory, kde došlo ke vzniku ekologické škody, a to prokazatelně vlivem těžební činnosti státních hnědouhelných podniků v době před jejich privatizací;

Obce, na jejichž katastrálním území se nachází území dotčené těžební činností, se stávají **obcemi dotčenými těžební činností** (přílohy č. 1 a 2).

2.2.3 VYMEZENÍ OKRUHU ŽADATELŮ

O úhradu nákladů na odstraňování ekologických škod mohou žádat:

- a) **hnědouhelné těžební společnosti**, které vznikly privatizací bývalých státních podniků, případně **státní podniky sanačního charakteru**;
- b) **dotčené obce**;
- c) **kraje**;

2.2.4 PŘEDMĚT ÚHRADY

Předmětem žádosti o úhradu nákladů na odstraňování ekologických škod může být:

- a) úplná úhrada nákladů spojených s realizací projektu, a to v případě, že rozsah projektu nepřesahuje rámec aktualizované **Koncepce řešení ekologických škod a vládního usnesení č. 272/2002**, tj. veškeré náklady na jeho realizaci jsou uznatelné; v případě staveb, pouze jejich podzemní část;
- b) částečná úhrada nákladů spojených s realizací projektu, a to v případě, že rozsah projektu jde nad rámec aktualizované Koncepce řešení ekologických škod, tj. část nákladů není uznatelná, avšak projekt, z hlediska jeho budoucího plnohodnotného funkčního využití, je nutno realizovat jako celek;

2.2.5 TYPY PROJEKTŮ A SOULAD S KONCEPCÍ ŘEŠENÍ EKOLOGICKÝCH ŠKOD

Předkládané projekty k odstranění škod na životním prostředí převážně řeší **revitalizaci krajiny**, tj. projekty realizované v území s ukončenou a probíhající rekultivační činností, předkládané uhelnými společnostmi a dotčenými obcemi (revitalizační akce);

Projekty související s odstraněním škod na životním prostředí a revitalizací území musí být v souladu s aktualizovanou Koncepcí řešení ekologických škod, která je zveřejněna na internetových stránkách Programu (www.15miliard.cz). Projekty zařazené do aktualizované Koncepce řešení ekologických škod, mají přidělený kód ID – identifikační kód akce, který je přidělován automaticky v databázi.

Není-li projekt uveden v aktualizované Koncepci řešení ekologických škod, lze předložit mezirezortní komisi žádost o úhradu nákladů na realizaci akce za předpokladu, že projekt splňuje všechna základní kritéria programu a žádost musí obsahovat zdůvodnění nezařazení projektu v aktualizované Koncepci řešení ekologických škod, resp. věcnou příslušnost do této koncepce.

2.2.6 UZNATELNÉ NÁKLADY

V rámci projektů řešících pouze **odstraňování ekologických škod** lze za uznatelné považovat (s podpurným využitím přílohy k usnesení vlády ČR č. 272/2002) náklady spojené s pracemi na odstraňování škod na životním prostředí, tj. se souborem prací směřujících k tvorbě a obnově:

- 1) **lesních porostů**, tj. terénní úpravy, meliorační opatření (povážka, komposty), výsadba sazenic, ošetření v roce výsadby a péstební péče dle metodiky schválené mezirezortní komisí ve 3 tříletých cyklech;

- 2) **zemědělských pozemků**, tj. terénní úpravy, povážka až 50 cm ornice, až osmiletý rekultivační osevní postup;
 - 3) **vodních složek krajiny**, tj. výstavba malých vodních nádrží (retenční apod.), revitalizace vodních ploch, rybníků a nádrží negativně ovlivněných těžbou (např. přítokem důlních vod, povrchovými splachy z výsypek, spodními vodami apod.), včetně odtěžení sedimentů a oprav manipulačních vodohospodářských objektů a hrází, budování a obnova nových vodotečí, revitalizaci stávajících vodotečí, vč. výsadby břehových porostů, doprovodné vegetace a potřebné pěstební péče, stavby napravující negativní dopady na vodnost vodních toků v povodích dotčených těžbou;
 - 4) **krajinné zeleně**, tj. ostatní plochy, které nejsou zahrnuty pod bodem 1) nebo 2), krajinná úprava bývá provedena formou rozptýlené zeleně (parky, lesoparky apod.) nebo je plocha pouze zatravněna a připravena pro další možné revitalizační účely, včetně pěstební péče a možnosti vybavení drobnou architekturou: odpočívadla, přístřešky, infotabule, lavičky, rozhledny (pouze tzv. spodní stavby);
 - 5) **biokoridorů a biocenter**, tj. obnova existujících, většinou lokálních prvků územního systému ekologické stability, které byly narušeny těžební činností, případně i zakládání nových prvků pro napojení na navazující okolní systém ekologické stability, což může být prováděno v závislosti na cílové formaci ve formě lesních porostů, vodních složek krajiny nebo krajinné zeleně, včetně možnosti vybavení drobnou architekturou: odpočívadla, přístřešky, infotabule, lavičky, rozhledny (pouze tzv. spodní stavby);
 - 6) **území pro účely využití volného času**, tj. výstavba nových ploch a areálů pro sport, rekreaci, volný čas a oddech, včetně revitalizace stávajících (úprava terénu, přivedení páteřních sítí technického vybavení na hranici staveniště, odvodnění pozemku, vegetační úpravy, včetně finální povrchové úpravy), budování pláží u vodních ploch (v celém rozsahu), přivedení páteřních sítí technického vybavení pro nezbytné související stavby na hranice staveniště, výstavba obslužných komunikací a parkovišť, výstavba cyklostezek a pěších tras (včetně dopravního značení a informačních tabulí);
- Pozn.: v případě revitalizace stávajících ploch by se mělo jednat o projekty komplexní obnovy, nikoli jen o dílčí opravy – neuznatelná je například oprava nevyhovujícího betonového povrchu nádrže pro koupání, nebo instalování závlahového systému na stávajícím fotbalovém hřišti apod., pokud to nebude součástí komplexního projektu.*
- 7) **ekologicky a přírodovědně orientovaných území**, tj. naučné trasy a lesoparky a jejich vybavení drobnou architekturou: odpočívadla, přístřešky, infotabule, lavičky, rozhledny (pouze tzv. spodní stavby);
 - 8) **stavebních pozemků**, tj. příprava stavebních pozemků (terénní úpravy, geotechnické zhodnocení pro založení stavby, přípojky inženýrských sítí na hranici pozemku: elektro, plyn, voda, dešťová a splašková kanalizace, zařízení pro čištění odpadních vod či zkapacitnění stávajících ČOV, je-li to podmínkou pro novou výstavbu, příjezdové a obslužné komunikace). V rámci obnovy a tvorby území pro účely využití volného času, ekologicky a přírodovědně orientovaných území a stavebních pozemků mohou být také hrazeny náklady na **obnovení komunikací**, a to v případě, že se jedná o náhradu zrušených komunikací (v původním rozsahu). či výstavbu nových komunikací pro zpřístupnění zrekultivovaných území, včetně

výstavby záchytných parkovacích ploch pro návštěvníky, výstavbu či obnovu přejezdů, propustků a mostků na těchto přístupových trasách.

Poznámky:

- *příprava stavebních pozemků je uznatelná u všech dotčených obcí ve smyslu této Směrnice, neboť se jedná o resocializační projekty, jejichž smyslem je podpora bydlení ve strukturálně postižených regionech*
- *uznatelné nejsou jakékoli rekonstrukce stávajících komunikací (silnic, chodníků, parkovišť), pokud se nejedná o obnovení zaniklých komunikačních propojení či zpřístupnění zrekultivovaných území*

V případě revitalizačních **opatření liniového charakteru** (biokoridory, cyklostezky apod.) mohou být hrazeny náklady na jejich realizaci i mimo území dotčené těžební činností, avšak pouze za předpokladu, že převážná část akce je situována uvnitř tohoto území a realizace dílčí části akce mimo toto území je naprosto nezbytná pro budoucí funkčnost opatření jako celku.

Oceňování prací v projektové dokumentaci musí vycházet z platných katalogových cen ÚRS Praha, a.s. Výjimku tvoří práce, které nejsou v ceníku ÚRS a jsou oceňovány dle jiných ceníků (např. ASPE apod.), popř. nejsou oceněny v žádném známém ceníku a tyto jsou oceněny v cenách obvyklých.

2.3 ZÁKLADNÍ POPIS PROCESU

Proces revitalizace je popsán v příloze č. 10.

3. ETAPA PŘÍPRAVY

3.1 PŘÍPRAVA REALIZACE DÍLA

Žádosti o úhradu nákladů na realizaci díla (projektu) na odstranění ekologických škod podávají dotčené obce, kraje a těžební společnosti mezirezortní komisi. Při podávání žádostí se řídí touto směrnicí.

3.1.1 *PODÁVÁNÍ A SCHVALOVÁNÍ ŽÁDOSTÍ O ÚHRADU NÁKLADŮ NA REALIZACI DÍLA NA ODSTRANĚNÍ EKOLOGICKÝCH ŠKOD*

Dotčené obce podávají žádosti prostřednictvím kraje. Kraje a těžební společnosti podávají žádosti samostatně.

Žádosti musí být podávány na projekty v celém územním rozsahu. Žádat lze pouze o úhradu nákladů na díla, která splňují základní kritéria (viz kapitola 2.2).

Žádosti se podávají na zvláštním formuláři, který je přílohou č. 4 této směrnice. Žádosti, které mají charakter zkrácené anotace projektu, musí obsahovat tyto náležitosti:

1. identifikační údaje žadatele;
2. název a kód akce dle aktualizované Koncepce řešení ekologických škod;
3. místo realizace – název základní statistické jednotky s výpisem katastrálních území a kód místa realizace dle Klasifikace územních statistických jednotek (EU) – CZ – NUTS;
4. stručná charakteristika a cíle projektu, aktualizace projektu a související vydaná rozhodnutí orgánů státní správy;
5. klasifikaci předmětu veřejné zakázky – popis stavebních prací z klasifikace a 10 místný číselný kód u CPV;
6. celkové náklady na realizaci díla (předpokládanou hodnotu veřejné zakázky) vč. jejího rozčlenění na stavební práce, služby a dodávky – doloženou žadatelem a projektantem podepsaným oceněným položkovým rozpočtem, resp. oceněným soupisem stavebních prací, dodávek a služeb;
7. dokumentaci pro provedení stavby v 1 elektronickém vyhotovení (CD, DVD);
8. doklady o povolení realizace díla, resp. o souhlasu s jejím provedením v souladu se zákonem č. 283/2021 Sb., případně se souvisejícími předpisy; vyžaduje-li akce povolení podle báňských předpisů (zák. č. 61/1988 Sb.), bude dokladováno příslušné povolení báňského úřadu;
9. doložení vlastnických vztahů k pozemkům nebo doložení jiných práv, které jej opravňuje zřídit na pozemku požadovanou stavbu;
10. doklad o schválení příslušným orgánem žadatele žádosti o úhradu nákladů; *)
11. výpočet ukazatele dluhové služby; *)
12. stanovisko územně příslušného kraje k realizaci akce jako celku a ke splnění obsahových náležitostí projektu; *)
13. čestné prohlášení statutárního zástupce žadatele o závazku k součinnosti s těžební společností, nachází-li se projekt v zájmovém území těžební společnosti; *)
14. čestné prohlášení statutárního zástupce žadatele o závazku k součinnosti se zadavatelem a dodavatelem prací;

15. čestné prohlášení statutárního zástupce žadatele o dodržení všech základních kritérií (viz kap. 2.2);
16. čestné prohlášení statutárního zástupce žadatele o dofinancování realizace díla v případě, že jeho část přesahuje rozsah uznatelných nákladů financovatelných v rámci Programu vč. čestného prohlášení o vrácení poskytnuté úhrady nákladů na realizaci díla v případě, že dílo nebude z důvodů na straně žadatele realizováno v celém rozsahu a z tohoto důvodu nebude dosaženo cíle projektu;
17. čestné prohlášení statutárního zástupce žadatele o převzetí díla po jeho dokončení do svého vlastnictví, včetně dokladu o tomto převzetí do svého vlastnictví příslušným orgánem;
18. čestné prohlášení statutárního zástupce žadatele o skutečnosti, že byla provedena nezávislá věcná a technická kontrola projektové dokumentace včetně kontroly souladu rozpočtové, textové a výkresové části a harmonogramu a jejího souladu s platnou legislativou.
19. čestné prohlášení statutárního zástupce žadatele, že jako žadatel (právní osoba) vyčíslil přepokládané roční finanční výdaje, související s následným provozem a údržbou majetku, který vznikne v rámci veřejné zakázky, a že zajistí financování části veřejné zakázky vlastními finančními prostředky v případě, že projekt obsahuje neuznatelné náklady a zároveň žadatel nevyužije možnosti společného zadávání veřejné zakázky společně s Ministerstvem financí na neuznatelné náklady.

*) ... platí pouze tehdy, je-li žadatelem obec (kraj)

Kompletní žádosti jsou podávány žadatelem prostřednictvím předkladatele na MPO, odbor hornictví, v 1 vyhotovení. Vyplněnou přílohu č. 4 této směrnice bez její části „C“, souhrnný výkaz výměr, mapovou lokalizaci projektu a jeho technickou zprávu rozešle předkladatel všem členům mezirezortní komise. Po dohodě mohou být výše uvedené dokumenty rozeslány prostřednictvím MPO spolu s pozvánkou na jednání Mezirezortní komise.

MPO po provedení kontroly vyloučí z projednávání před mezirezortní komisí všechny žádosti, které jsou neúplné nebo vykazují některé formální nedostatky.

Na základě usnesení vlády č. 346/2004, kterým vláda ČR schválila „Zásady postupu při poskytování státních účelových dotací obcím a krajům“ bude mezirezortní komise při hodnocení žádostí obcí přihlížet ke kritériu podílu dluhové služby.

Žádosti, které mezirezortní komise doporučí k realizaci, jsou předávány na MF k zahájení zadávacího řízení.

Žadatel před vyhlášením veřejné zakázky uzavře s MF dohodu, jejímž obsahem budou práva a povinnosti, ke kterým se zavázal v podané žádosti (viz příloha č. 11).

3.1.2 VOLBA ZADÁVACÍHO ŘÍZENÍ

Při zadávání veřejné zakázky se postupuje v zadávacím řízení podle příslušných ustanovení zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, v platném znění, s možnou výjimkou v případech veřejných zakázek malého rozsahu, u nichž zadávání probíhá dle vnitřních pravidel zadavatele (při dodržení zásady transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace).

Nadlimitní a podlimitní veřejné zakázky jsou zadávány v otevřeném řízení, případně při splnění zákonných podmínek ve zjednodušeném podlimitním řízení či výjimečně

v jednacím řízení bez uveřejnění či jiném zadávacím řízení dle zákona. O druhu zadávacího řízení rozhoduje v souladu se zákonem zadavatel.

3.1.3 PŘÍPRAVA ZADÁVACÍCH PODMÍNEK

Poté, co Mezirezortní komise projedná a schválí žádost o úhradu nákladů spojených s realizací díla projekt doporučí k realizaci a k zadání veřejné zakázky, předloží žadatel (předkladatel) MPO ke kontrole podklady pro zpracování zadávací dokumentace k zadání veřejné zakázky na realizaci díla v odsouhlaseném rozsahu. Tyto podklady musí obsahovat zejména:

- vymezení předmětu veřejné zakázky;
- vymezení předmětu veřejné zakázky prostřednictvím klasifikace – popis stavebních prací z klasifikace a 10 místný číselný kód u CPV;
- vymezení místa plnění a požadavky na dobu plnění veřejné zakázky;
- projektovou dokumentaci pro provádění stavby (u veřejné zakázky na stavební práce) nebo jinou dokumentaci k realizaci veřejné zakázky (v případě veřejné zakázky na služby);
- příslušná rozhodnutí nebo obdobné doklady dle předpisů stavebního práva nutné k zahájení stavby;
- specifikaci případných dalších podkladů či dokladů pro provedení veřejné zakázky (vč. jejich doložení);
- soupis stavebních prací, dodávek a služeb s výkazem výměr nebo položkový rozpočet (u veřejné zakázky na služby), předkládaný uchazečům k ocenění;
- oceněný a projektantem a žadatelem potvrzený soupis stavebních prací, dodávek a služeb s výkazem výměr nebo oceněný položkový rozpočet za účelem stanovení předpokládané hodnoty veřejné zakázky, pro zahájení zadávacího řízení lze použít soupis prací či položkový rozpočet ne starší 6 měsíců. V případě, že před zahájením zadávacího řízení bude oceněný soupis prací starší než 6 měsíců, zajistí žadatel aktualizaci soupisu prací, a to na vlastní náklady;
- případné další zvláštní požadavky k zahrnutí do zadávacích podmínek či realizační smlouvy s dodavatelem (včetně zdůvodnění);
- podmínky spolupráce právnické osoby a zhotovitele pro pohyb a působení zhotovitele na staveništi (nejsou-li specifikovány v projektové dokumentaci) vč. případného spolupůsobení právnické osoby, případné omezení přístupu na místo plnění a další podmínky dle potřeb žadatele (Příloha 12);

Po provedení kontroly postoupí MPO podklady pro zpracování zadávací dokumentace Ministerstvu financí ke konečnému zpracování zadávací dokumentace, zahájení zadávacího řízení a zajištění výběru zhotovitele. Zadavatelem veřejné zakázky je MF. Podrobnosti spolupráce mezi MPO a MF při zadávání veřejných zakázek jsou stanoveny v „Pravidlech spolupráce“ v platném znění. V případě zadávání nadlimitních a podlimitních veřejných zakázek se postupuje podle ustanovení zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, při zadávání veřejných zakázek malého rozsahu je postupováno dle vnitřních pravidel MF.

Žadatel před vyhlášením veřejné zakázky uzavře s MF dohodu, jejímž obsahem budou práva a povinnosti, ke kterým se zavázal v podané žádosti (viz Příloha č. 11). V případě, že žádost o úhradu zahrnuje práce na odstraňování ekologických škod i na majetku, který není v celém rozsahu ve vlastnictví žadatele, nýbrž je částečně také majetkem státu podle § 8

zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, musí být smluvní stranou dohody i organizace, jejímž prostřednictvím vykonává stát svá vlastnická práva na daném majetku ve smyslu § 2 odst. 2 zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku (tzv. povinný subjekt). Obsahem takové trojdohody pak musí být i dohoda žadatele a povinného subjektu stran vlastnictví předmětu díla (jednotlivých stavebních objektů).

3.1.4 VÝBĚR ZHOTOVITELE

Hodnocení a posouzení splnění kvalifikace při výběru zhotovitele u nadlimitních a podlimitních veřejných zakázek provádí hodnotící komise, jejíž složení je stanoveno příslušným usnesením vlády ČR. Kompetenci rozhodnutí o výměně fyzických osob v komisích na základě žádosti jednotlivých institucí, které mají v komisích své zastoupení, postoupila vláda na ministra/yni financí.

Komise hodnotí nabídky podle kritérií uvedených v zadávací dokumentaci.

Výběr zhotovitele prací provádí hodnotící komise. Komise hodnotí nabídky podle kritérií stanovených v zadávací dokumentaci a posuzuje dle kvalifikačních kritérií v zadávací dokumentaci. MF přidělí veřejnou zakázku uchazeči, jehož nabídka byla vyhodnocena jako nabídka ekonomicky nejvýhodnější nebo nabídka s nejnižší nabídkovou cenou.

3.1.5 UZAVŘENÍ REALIZAČNÍ SMLOUVY

MF uzavře s vybraným zhotovitelem smlouvu o dílo (dále jen realizační smlouvu) a zajistí její uveřejnění v Registru smluv.

3.2 VÝBĚR SUPERVIZORA

Kontrolní činnost realizuje MF průběžně prostřednictvím svých pracovníků. Zároveň může k provedení kontrolních prací zajistit smluvně jinou osobu – supervizora.

Při zadávání veřejných zakázek na supervizní činnost postupuje zadavatel podle ustanovení zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, v platném znění, nebo dle vnitřní metodiky MF. Rozsah a obsah kontrolní činnosti supervizora je volen s ohledem na rozsah a složitost dozorovaných prací.

Současně není zhotovitelem podaného nápravného opatření, ani jeho žadatelem a dále osobou, která není odpovědným zástupcem firmy pro předmět kontroly. Tyto osoby nesmí spojit s nabyvatelem a zhotovitelem nápravných opatření přímý poměr vlastnický, pracovní či příbuzenský poměr.

Povinnosti supervizora při výkonu činnosti jsou uvedeny v příloze č. 9.

V odůvodněných případech může MF k doplnění kontrolních prací zadat zpracování speciálních znaleckých posudků.

4. ETAPA REALIZACE

4.1 ZAHÁJENÍ A REALIZACE DÍLA

4.1.1 PŘEDÁNÍ STAVENIŠTĚ A ZAHÁJENÍ PRACÍ

K předání staveniště vyzve zhotovitel stavebníka do 5 dnů od nabytí účinnosti realizační smlouvy. Stavebník předá staveniště nejpozději do 30 dnů od doručení této písemné výzvy zhotovitele. O předání a převzetí staveniště sepíše právnická osoba (stavebník) a zhotovitel před zahájením stavebních, resp. jiných činností na stavebním pozemku písemný protokol.

Zhotovitel zahájí práce v den, který bude uveden v písemné výzvě objednatele (Ministerstva financí) zhotoviteli k zahájení prací.

4.1.2 PRŮBĚH ŘEŠENÍ ZAKÁZKY

Vlastní průběh realizace díla se řídí obecně platnými předpisy, zvláště pak stavebními právními normami které mj. stanovují pro zhotovitele následující povinnosti:

- zhotovitel (včetně poddodavatelů) je povinen vést průkaznou primární dokumentaci – stavební deník (Příloha č. 5)
- zhotovitel je povinen zajistit odborné vedení provádění stavby osobou, která má pro tuto činnost oprávnění podle zvláštních právních předpisů a plní povinnosti uložené mu zejména § 153 stavebního zákona;

Fakturační doklady za provedené práce jsou zhotovitelem předkládány MF v souladu s podmínkami realizační smlouvy a v souladu s platnými právními předpisy určujícími náležitosti daňových dokladů.

4.1.3 ZMĚNY ZÁVAZKU ZE SMLOUVY

V průběhu realizace veřejné zakázky lze provádět změny závazku ze smlouvy, a to výhradně v souladu s platným zákonem o zadávání veřejných zakázek.

Návrh na změnu závazku ze smlouvy zpracuje a účastníkům procesu předloží zhotovitel. Návrh na změnu závazku ze smlouvy bude obsahovat:

1. Úvod
 - číslo realizační smlouvy o dílo, identifikace dodavatele
2. Popis a důvody navrhované změny.
3. Identifikace ustanovení zákona ZVZ, příp. ujednání smlouvy o dílo, na základě kterých lze změnu provést.
4. Finanční vyčíslení hodnoty navrhované změny a hodnoty cenového nárůstu a finanční vyčíslení všech doposud schválených změn a cenových nárůstů.
5. Popis vlivu navrhované změny na dobu plnění zakázky případně návrh na změnu doby plnění.

Ministerstvo financí uzavře k jednotlivým změnám závazku ze smlouvy dodatek ke smlouvě, a to s přihlédnutím ke stanoviskům MPO, MŽP supervize a žadatele, které spolu s návrhem na změnu závazku ze smlouvy předloží zhotovitel.

4.2 KONTROLNÍ A DOZOROVÁ ČINNOST

4.2.1 TECHNICKÝ DOZOR STAVEBNÍKA A AUTORSKÝ DOZOR

V souladu s § 161 odst. 2 zákona č. 283/2021 Sb. je u stavby financované z veřejných prostředků, kterou provádí stavební podnikatel jako zhotovitel, stavebník povinen zajistit technický dozor stavebníka nad prováděním stavby fyzickou osobou oprávněnou podle autorizačního zákona. Zpracoval-li projektovou dokumentaci pro tuto stavbu projektant, zajistí stavebník dozor projektanta.

Technický dozor stavebníka zajišťuje žadatel (právnícká osoba) a náklady hradí z vlastních zdrojů. Tento dozor sleduje zejména, zda jsou práce prováděny účelně a efektivně v souladu se smlouvou a projektovou dokumentací, podle technických norem, právních předpisů a příslušných rozhodnutí orgánů státní správy. Kontrola probíhá průběžně, zpravidla po určitých objektivně oddělitelných částech nebo stupních prací. Zhotovitel je povinen vyzývat žadatele a MF k prohlídce prací nejméně 5 pracovních dní předem. Nedostaví-li se k prohlídce prací, může zhotovitel pokračovat v další realizaci prací. Zvláštnímu režimu uvedenému v realizační smlouvě podléhají zejména práce, které budou v průběhu dalšího provádění stavby zakryty.

U staveb, u nichž musí podle zákona č. 309/2006 Sb. působit koordinátor bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na staveništi (dále jen „koordinátor“), zajišťuje jeho určení žadatel v pozici stavebníka. Náklady na koordinátora si hradí žadatel z vlastních zdrojů.

Dozor projektanta dohlíží na provádění záměru v souladu s dokumentací pro provedení záměru. Přitom spolupracuje zejména se supervizorem, zadavatelem a stavebníkem (technickým dozorem). Směrný rozsah činnosti autorského dozoru je uveden v příslušných metodických standardech, vydávaných Českou komorou autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě. Výkon autorského dozoru je obvykle sjednáván v rámci veřejné zakázky na zpracování projektové dokumentace. Náklady na výkon autorského dozoru (je-li podle stavebního zákona povinný) zajišťuje žadatel, a náklady hradí z vlastních zdrojů.

4.2.2 KONTROLNÍ DNY

Pravidelná kontrola prováděných prací probíhá na kontrolních dnech (Příloha č. 6). Žadatel organizuje pro kontrolu postupu realizace revitalizačních opatření a čerpání finančních nákladů kontrolní dny pravidelně, v průběhu realizace minimálně jednou za čtvrtletí, na něž vždy zve zástupce:

- MF;
- MPO;
- MŽP;
- pověřenec kraje;
- zhotovitele;
- supervizora;
- ostatní účastníky dotčené činností, jako např. těžební společnosti;
- v určitých etapách též příslušné orgány státní správy (např. stavební úřad) a samosprávy.

Jako vstupní informaci pro kontrolní den zhotovitel předkládá písemnou zprávu, kterou obdrží všichni účastníci předem, nejméně 10 kalendářních dnů před konáním kontrolního dne.

4.2.3 ROČNÍ, ETAPOVÁ A ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA O PRŮBĚHU PRACÍ

Zprávy o průběhu prací zpracovává zhotovitel. Práce zhotovené v kalendářním roce jsou zhodnoceny v roční zprávě, etapy prací jsou zhodnoceny v etapové zprávě a na konci realizace nápravných opatření je nutné předložit závěrečnou zprávu (Příloha č. 8).

Pokud byly součástí realizace revitalizačních opatření i geologické práce podléhající podle vyhlášky Českého geologického úřadu č. 368/2004 Sb., o geologické dokumentaci registraci v GEOFONDU ČR, je potřeba geologické práce i jejich výsledky zaregistrovat. Zhotovitel odpovídá za vložení výsledků do databáze SEKM. Veškerá související dokumentace (technická, finanční, administrativní apod.) musí být řádně uložena u žadatele.

4.3 SUPERVIZNÍ ČINNOST

Supervizor provádí kontrolní činnost v časovém, věcném a finančním rozsahu úměrném významu a rozsahu kontrolovaných prací na lokalitě a sestavuje o ní zprávy, které jsou předkládány žadateli, MF a zhotoviteli. Tyto zprávy jsou k dispozici i dotčeným orgánům, které se účastní pravidelné kontroly průběhu prací (Příloha č. 9). Dále vydává potvrzení o účelnosti vynaložených nákladů (Příloha č. 7).

V závislosti na smluvním věcném a časovém harmonogramu prací bude vykonavatelem kontroly předávána MF a dle okolností i žadateli a zhotoviteli dílčí, etapová, závěrečná a mimořádná zpráva.

V případě jakýchkoli pochybností o závěrech či relevantnosti dílčích výsledků supervize může MF v závažných případech přezkoumat výše uvedené výstupy supervize prostřednictvím jiného subjektu či odborné komise (odborná oponentura).

5. ETAPA UKONČENÍ

5.1 UKONČENÍ A PŘEDÁNÍ DÍLA

Závěrečná fáze procesu nápravných opatření probíhá v těchto krocích:

- zhotovitel písemně oznámí MF a žadateli úmysl o předání stavby nejméně 10 dní předem a žadateli doloží v souladu s uzavřenou realizační smlouvou ke kontrole doklady, z nichž je patrné splnění jeho smluvní povinnosti řádného provedení díla ve sjednaném rozsahu;
- stavbu zhotovitel předá žadateli formou protokolu o předání a převzetí. Předávajícím je zhotovitel, přebírajícím je žadatel, další subjekty přítomny přejímce (např. supervize, MPO a další) jsou ostatními účastníky přejímky;
- od termínu předání a převzetí stavby započne běžet záruka za jakost;
- na základě oznámení zhotovitel vyhotoví závěrečnou zprávu, v níž doloží splnění podmínek, které vydal stavební úřad jako správní orgán, a splnění cílů nápravných opatření, a dále doloží následující podklady:
 - geodetická dokumentace (dokumentace skutečného provedení stavby);
 - geometrický plán, pokud je stavba předmětem evidence v katastru nemovitosti nebo stavbou dochází k rozdělení pozemku;
 - zápisy o prověření prací a konstrukcí zakrytých v průběhu díla;
 - osvědčení a zprávy o individuálních zkouškách zařízení, vyhodnocení kvality;
 - stavební deníky;
 - zprávy o provedených výchozích revizích zařízení;
 - doklady o stanovených nebo ujednaných zkouškách a způsobilostech;
 - doklady o ověřování požadovaných vlastností výrobků a další doklady podle charakteru díla, příp. stanovené ve stavebním povolení.
- zhotovitel předloží závěrečnou zprávu k posouzení a stanovisku MPO, MF, supervizi a žadateli. MF spolu s žadatelem a supervizí posoudí zprávu s důrazem na plnění projektovaných prací a všech ustanovení realizační smlouvy a případně podmínek spolupráce;
- zhotovitel ve spolupráci se žadatelem svolá po obdržení stanovisek od všech uvedených stran a po dohodě s MF závěrečný kontrolní den, na kterém bude závěrečná zpráva o provedených revitalizačních opatřeních projednána;
- závěrečný kontrolní den může proběhnout současně s předáním a převzetím stavby nebo později (dle realizační smlouvy)
- schválením závěrečné zprávy bude celé dílo považováno za ukončené;
- v případě, že se jedná o stavbu, kterou lze užívat jen na základě kolaudačního rozhodnutí, žadatel zažádá příslušný stavební úřad o vydání kolaudačního rozhodnutí;
- vlastníkem nových movitých věcí a nemovitostí se stane žadatel, a to přímo od samého počátku realizace stavby;

- vlastníkem díla k tzv. součástí věci dle § 120 odst. 1 obč. zák. (např. trvalé porosty, meliorační zařízení) je žadatel od počátku (tzn. po fyzickém spojení věci s pozemkem);
- žadatel, který nabude dílo do svého vlastnictví, nemá nárok na úhradu nákladů spojených s budoucím provozem díla (části);
- MF vypracuje závěrečnou informaci o ukončení akce nápravných opatření a předloží ji mezirezortní komisi;
- jde-li o nemovitosti zapisované do katastru nemovitostí, je celý proces ukončen zápisem do katastru nemovitostí, a to záznamem formou ohlášení, nemění-li se vlastník nemovitostí a u nových staveb nebo vkladem v případě změny vlastníka nemovitosti.
- po ukončení převodu zhotoveného díla do vlastnictví žadatele žadatel převedený majetek v souladu se zák. č. 563/1991 Sb., o účetnictví, jeho prováděcími vyhláškami a účetními standardy ocení a zavede do svého účetnictví.

6. PŘEVOD ZHOTOVENÉHO DÍLA

6.1 MAJETKOPRÁVNÍ ASPEKTY

Majetkoprávní převody zhotoveného díla jsou dle směrnice zabezpečeny:

1. Čestným prohlášením statutárního zástupce žadatele o převzetí díla po jeho dokončení do svého vlastnictví, včetně dokladu o tomto převzetí do svého vlastnictví příslušným orgánem; (viz bod 3.1.1. Podávání a schvalování žádostí o úhradu nákladů na realizaci díla na odstranění ekologických škod, odr. 17);
2. Dohodou mezi žadatelem a MF v níž mj. bude závazek převzetí díla po jeho dokončení žadatelem (viz bod 3.1.1. Podávání a schvalování žádostí o úhradu nákladů na realizaci díla na odstranění ekologických škod – Příloha č. 11);
3. Užíváním stavby na základě kolaudačního rozhodnutí (viz bod 5.1. Ukončení a předání díla);
4. Zápisem do katastru nemovitostí v případě vzniku nových staveb podléhajících evidenci v katastru nemovitostí (viz bod 5.1. Ukončení a předání díla).

6.2. DAŇOVÉ ASPEKTY

Z pohledu daňových dopadů lze konstatovat, že pokud bude majetek převáděn:

- a) územním samosprávným celkům, tedy obcím či krajům – potom problém s vypořádáním daňové povinnosti vztahující se k nově vzniklému majetku v souvislosti s realizací projektu dle tohoto Programu nevznikne, neboť podle § 2 a 3 zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), je daňovým příjmem rozpočtu obce či kraje mimo jiné daň z příjmů právnických osob v případech, kdy poplatníkem daně je příslušná obec či kraj;
- b) těžební společností a státním podnikům sanačního charakteru – potom platí obecná pravidla pro zdanění daní z příjmů při nabývání majetku. V případě, kdy práce související s vlastní sanací a rekultivací neřešily odstranění následků těžby, kterou v dané lokalitě v důsledku smluvních či daňových závazků byla povinna nést daná těžební společnost (nebo její právní nástupce), pak se zdanění týká až hodnoty nového majetku vzniklého na daném území.

7. ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Tato směrnice nabývá platnosti a účinnosti dnem jejího schválení mezirezortní komisí. Schválením této směrnice se ruší směrnice k řešení ekologických škod v rámci odstraňování starých ekologických škod vzniklých před privatizací hnědouhelných těžebních společností v Ústeckém a Karlovarském kraji z března 2018.